

CAPVT I.

Κεφάλαιον α.

VNC dicamus de liberalitate. Circa pecunias autem esse medicritas videtur. liberalis enim non in bellicis rebus, neque in iis in quibus temperans, neque item in iudiciis, sed in datione, acceptioneque pecuniarum, ac magis in datione laudem meretur: pecunias autem omnia ea dicimus, quorum æstimationem numus metitur. Prodigalitas autem & illiberalitas excessus & defectus circa pecunias sunt, atque illiberalitatem quidem illis semper attribuisimus; qui magis quam decet, pecuniis student: at prodigalitatem compli- cantes aliis interdum adiungimus: nam & incontinentes, & eos qui in intemperantiam opes consumunt, prodigos vocare edofueimus, idcirco huiusmodi homines esse improbissimi videntur, propterea quod multa simul vitia habeant: non tamen proprie ita appellantur. Debet enim prodigus esse is, qui vno tantum vitio sit præditus, vt scilicet fortunæ suas consumat. prodigus enim seu interuatus est, qui per ipse perditur. nam esse sui ipsius perditio videtur etiam honorum dissipatio: utpote cum ea sint, ex quibus vitam traducamus. Atque ad hunc modum sanè prodigalitatem accipimus. Iis autem, quorum est vsus aliquis, & bene & male vt licet: at diuitiæ ex ventisibus sunt: optimè verò vnaquaque re vitur is, qui virtutem vnicuique rei conuenientem habet: & diuitiis igitur is optimè vtetur, qui ea virtute erit præditus, quæ circa diuitias versatur, atque hic ipse vir liberalis est. Vfus autem pecuniarum sumptus ac datio, acceptio verò & conseruatio esse possessio potius videtur, atque idcirco liberalis viri magis est dare quibus oportet, quam accipere vnde oportet. & non accipere vnde non oportet. magis enim beneficio afficere, quam affici, & honesta agere, quam non agere turpia, virtutis proprium est. At obscurum non est ex datione consequi vt beneficia conferamus, honestaque agamus: ex acceptione verò vt beneficiis afficiamur, nõ agamurq. turpia, gratia item ei qui dat, exhibetur, non ei qui non accipit: & laus etiam magis, non accipere præterea quam dare facilius est.

ΕΓΩΜΕΝ δ' ἐξῆς περὶ ἐλευθεριότητος· δοκεῖ δὲ εἶναι περὶ χρημάτων μετρίως ἐπιτηδεύειν γὰρ ὁ ἐλευθερεός, ἐκ τῶν πολεμικῶν, οὐδ' ὅσοις ὁ σφόδρον, οὐδ' αὖ ἐν ταῖς κρίσεσιν, ἀλλὰ περὶ δόσιν χρημάτων καὶ λήψιν· μέλλον δ' ἐν τῇ δόσει. χρήματα δὲ λέγουμεν πάντα ὅσων ἡ ἀξία νομισματι μετρεῖται. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ ἀσωτία, καὶ ἡ ἀπελευθερία περὶ χρημάτων· ἰσχυροβολαί καὶ ἐπιείθεος· καὶ τὴν μὲν ἀπελευθερίαν προσείπομεν, αἰεὶ τοὺς μέλλον ἢ δὲ περὶ χρημάτων σπουδαίωσι· τὴν δ' ἀσωτίαν ὀπιφείρομεν· ἐπιτοτε συμπλέκοντες τοὺς ἀκολάστοις. τοὺς γὰρ ἀκρατεῖς καὶ εἰς ἀκολασίαν δεκτικῶν, ἀσώτοις κελεύμεν· διὸ καὶ φαυλότατοι δοκοῦσιν εἶναι· πολλὰς γὰρ ἀμα κακίας ἐχούσιν· οὐδ' οἰκείως προσσχευοῦνται, βούλεται γὰρ ἀσώτος εἶναι, ὃ ἐν πικρὸν ἔχων, τὸ φερεῖν τὴν οὐσίαν ἀσώτος· γὰρ ὃ δὲ αὐτὸν ἀποκλύμενος· δοκεῖ δὲ ἀπώλειαν τῆς αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡ τῆς οὐσίας φθορὰ, ὡς τῆ ζῆν διὰ τοῦτων ὄντος. οὕτω δὲ τὴν ἀσωτίαν ἐπιτρέχουμεν· αὐτὸ δὲ περὶ χρεῖας τις, ἐστὶ τοῦτοιοις χρεῖσται καὶ ὄν, καὶ κακός, ὁ πλείους δὲ ὄντι ἢ χρῆσιμων. ἐπίστω δ' ἀρίστει χρεῖται, ὃ ἔχων τὴν περὶ ἑκαστον ἀρετῆν καὶ πλούτω δὴ χρεῖσται ἀρίστα, ὃ ἔχων τὴν περὶ τὰ χρήματα ἀρετὴν. δοκῶ δὲ εἶναι ὁ ἐλευθερεός. χρεῖται δ' εἶναι δοκεῖ χρημάτων διατακῆ καὶ δόσει· ἢ δὲ λήψις, καὶ ἡ φυλακὴ καὶ κτήσις μέλλον· διὸ μέλλον ὄντι τῷ ἐλευθερεῷ τὸ διδόναι οἷς δεῖ, ἢ λαμβάνειν ὅθεν δεῖ, καὶ μὴ λαμβάνειν ὅθεν οὐ δεῖ. τῆς ἀρετῆς γὰρ μέλλον τὸ εἶποιεῖν, ἢ τὸ εἶπαί χρεῖν, καὶ τὰ καλὰ προσφύειν μέλλον, ἢ τὰ ἀχρεῖα μὴ προσφύειν· ἐκ ἀθλοῦ δ' ὅτι τῇ μὲν δόσει ἐπιτακῆ τὸ εἶποιεῖν, καὶ τὸ καλὰ προσφύειν τῇ δὲ λήψις, τὸ εἶπαί χρεῖν, ἢ μὴ ἀχρεοποιεῖν· καὶ ἢ χρεῖται τὰ διδόντι, οὐ τὰ μὴ λαμβάνοντι· καὶ ὁ ἐπιτακῆ δὲ μέλλον. καὶ ἴσον δὲ τὸ μὴ λαμβάνειν τῷ δοῦναι. τὸ

συμ